

LÖVÉTEI KIÁLTÓ

III. évfolyam, 10. szám, 2001. október. Ára szabadeladásban: 3000 lej, megrendelőknek 2500 lej

Egy lépés a faluturizmus felé

A Lovétei Önkormányzat és a Felső Homoródmenti Kistérség összefogásának eredményeként született meg az a pályázat, melyet a Polgártárs Alapítvány kedvezően bírált el, és melynek célja a Lovéte határában lévő borvízforrások természetes jellegének kialakítása. Magyarán szólva a borvíz-kutak rendbetétele. A munkálatok összköltségvetése 163 millió lejre rúgott, ebből a Polgártárs Alapítványtól nyert összeg 103 millió lej, a Lovétei Önkormányzat részéről a helyi hozzájárulás 60 millió lej volt.

(folytatás a 3. oldalon)

Nyári táborozás Budakalászon illetve Visegrádon

2001. március 15-én Budakalászról egy küldöttség volt községünkben. Egyéb megbízatásai mellett azt az örömhírt hozták, hogy tizenkét lovétei diákot ingyen fognak táboroztatni majd a nyár folyamán.

Szinte azonnal megkezdődött a gyermekek összeírása, azoké, akik számba jöhettek és megfeleltek a megadott kritériumnak. Az volt ugyanis a kikötés, hogy hetedik-nyolcadik osztályos legyen a gyermekek nagy része.

A polgármester úrnak annyi kikötése volt, hogy inkább azok a gyermekek jöjjenek számításba, akik szülei szívesen magyarországi vendégeket fogadni.

(folytatás a 4. oldalon)

Kommunista jellegű mozgalmak, események Lovétén

4., befejező rész

(folytatás augusztusi számunkból)

Ugyancsak a kommunisták okolhatók az óriási értékű közbirtokosság erdeinek és legelőinek elvézésével, majd államosításával. Persze "államosítottak" egyéni erdőket is, amikről később kiderült (1989 után), hogy nem is voltak államosítva (például a nagyapám Gyékoskő-i 10 holdas erdeje). Ezeket az erdőket az erdőpásztrok, köztük a lovétei brigádos is, mint saját tulajdonukat kezelték (azaz lopták).

Sajnos az 1989-es események után sem változott a közbirtokossági erdők és legelők ügye, aminek az oka a régi kommunisták és az új pártfogók ellenállása, akik az erdészeti hivatal mögé bújva védik régi kiváltságos helyzetüket, tovább lopva a dolgozók jogos tulajdonát.

(folytatás az 5. oldalon)

Miből lesz közvilágítás?

A szeptemberi tanácsülés múlt hónap 24-én volt tartva. Soros elnök ez alkalommal Györgylőrincz Albert volt, aki, miután mindegyik tanácsos megérkezett, meg is nyitotta a gyűlést.

Az első és legfontosabb napirendi pont a költségvetés-kiigazítás megvitatása és jóváhagyása volt. Az idén Lovétének a költségvetés-kiigazítás alkalmával nem sok pénz jutott. Amint Demeter Emese könyvelő elmondta, az az összeg, amellyel a tanácsok szabadon rendelkezhetnek, helységenként átlag 15 millió lej volt. Lovéte 18 milliót kapott, de a szükségletekhez képest ez is ijesztően kevés. Legkilátástalanabb a közvilágítás helyzete, mert egyszerűen nincs ahonnan fedezni ezt a kiadást, és mivel télen nagyobb szükség lenne rá, valami megoldást csak kell találni ennek a problémának a megoldására.

(folytatás a 6. oldalon)

Egy felkérés olvasható a harmadik oldalon. Megkérjük, míg letenné kezéből az újságot, olvassa el!

Pedagógiai lexikon

Beszéd, beszédfejlődés

Csak az ember tud beszélni. Bár az állatok is hangot adnak indulataik (haragjuk, félelmük) kifejezésére, sőt társaik figyelmeztetésére is, de az, amit tulajdonképpen beszédnek nevezünk - csak az embernél fejlődött ki.

A beszédfejlődés első lépcsőfoka a csecsemő hangadása. Az első hangok általában halkak, leheletszerűen kiejtett magánhangzók. Ebből alakul ki a csecsemők változatos, színes gögicsélése, amely a beszélt nyelv összes hangját tartalmazza, sőt ennél sokkal többet: valamennyi ismert nyelv hanganyagát, egyes ázsiai, afrikai nyelvek különleges hangjait is. A különböző népek csecsemői kezdetben egyformán, ugyanazzal a hanganyaggal gögicsélnek. Ezeket a hangokat különböző ritmusban, hangléjtésben ismételtetik; 4-5 hónapos korban hosszan "felelgetnek", de a vidám, elégedett csecsemő spontánul is "beszélget". A hangadás további fejlődése a tisztán kivehető szótagok megjelenése (pa-pa-pa, te-te-te), majd a felnőtt hanglejtésének vagy egyes szavainak utánzása. Az egy-két hónapos csecsemő már figyel a hozzá beszélő felnőttre. A gögicsélés fejlődésével párhuzamosan, még ugyancsak az első életévben kezdődik a hallott beszéd megértése. Kezdetben ez még a felnőtt gesztusainak megértéséből áll, pl.: öltöztetésnél inge ujjába bedugja a kezét, hívásra anyjához mászik. Később a tárgy említésére abba az irányba fordítja fejét.

A beszédfejlődés döntő lépése rendszerint az első életév végén, a második életév elején akkor következik be, amikor a gyermek az egyes hangcsoportokat tárgyakkal vagy cselekvésekkel hozza összefüggésbe, és így használja. Ellentétben a gagyogással, ami az idegrendszer érésével járó spontán megnyilvánulás, ez utóbbi, fejlődési lépéshez a környezet hatása szükséges. Ha a gyermek gyakran hallja környezetében ugyanazt a hangcsoportot ugyanannak a tárgynak vagy személynek a kíséreként, akkor tudatában a tárgy és annak megnevezése összekapcsolódik. Az első szavak tulajdonképpen egyszavas mondatok. Általában 1-1,5 éves kora között a gyermek szóincse csak néhány szóból áll, és eleinte csak lassan bővül. Nem is az a döntő a további beszédfejlődés szempontjából, hogy hány szót tud a gyermek, hanem, hogy használja-e azokat. Ezért a beszédfejlődést alig viszik előre a felnőttek által betanított szavak, amelyeket csak ritkán vagy felszólításra mond. Az anya feladata inkább az, hogy a gyermek beszélőkedvét ébren tartsa, igyekezzen megérteni egy-egy szótöredékből, nem tisztán kiejtett szóból is, amit a gyermek mondani akar.

A második év közepe táján ugrásszerű fejlődés következik: a gyermek rájön, hogy a dolgoknak neve van, és egyre-másra kérdegeti a tárgyak nevét.

Az egyszavas mondatok mellett egyre gyakoribbak a két- és többszavasak. Ezek sokszor csak egymás mellé rakott szócsoporthoz, a nyelvtanilag helyes beszédet a gyermek csak később sajátítja el. A beszédfejlődés tempójában igen nagyok az egyéni különbségek: van gyermek, aki már 10 hónapos korától sok szót megért és használ is, van, aki két és fél éves korában kezd csak beszélni.

A harmadik életévben a beszédmegértés köre tágul, és a megértés minőségileg is változik. A gyermek szereti a felnőtteket hallgatni, ekkor már szívesen hallgat mesét, elbeszélést, verset is. A felnőtt beszédét most már akkor is megérti, ha az adott helyzeten kívül álló tárgyról vagy jelenségekről van szó.

Hároméves korában a családban nevelt gyermek általában tud beszélni. A hangok kiejtése még nem mindig tiszta, de ez nem vezet szükségszerűen állandósuló beszédhibára. A gyermek ekkor még rendszerint egyszerű mondatokban beszél, sok nyelvtani hibával. Sokszor használ kifejezéseket, amelyeket a felnőttek beszédéből vett át anélkül, hogy jelentésüket teljesen értené. Négy-öt éves koráig még sokszor úgy mond el valamilyen vele történt eseményt, mintha a hallgató ismerné a helyzetet, amiben az esemény történt. Iskolába lépésekor a gyermek - jó fejlődés esetén - már helyes kiejtéssel, nyelvtanilag megközelítő helyességgel, folyamatosan tud beszélni, értelmesen elmondja egy-egy élményét vagy a hallott mesét.

Nevelési szempontból fontos, hogy az anya a gyermekkel már csecsemőkorától kezdve sokat beszéljen. Helyes, ha a szülők óvodás, majd iskolás korában egyre többet beszélgetnek vele, s e beszélgetések mind nagyobb kört fognak át a gyermek és a szülők életének mindennapi eseményeiből, a környező élet jelenségeiből. A szülő kérdegetse is a gyermeket és nagy türelemmel hallgassa meg. Ne javítgassa folyton hibás kiejtését, de ne is használja általában a gyermek nyelvét. Ha a szülők helyesen, szép magyarsággal beszélnek, ezt előbb-utóbb a gyermek is átveszi.

András Magdolna óvónő

Ezt mondják rólunk!

Mihály Leventéhez Erdély minden részéből hoznak meghibásodott videomagnókat, tévéket, számítógépeket. A modern technika hályogkovácsa - saját bevallása szerint - tudását az újdonságok iránti szüntelen érdeklődés által szerzte. "Egy-egy izgalmas, új szerkezet megjavítására szívesen szánok akár több napot is"-mondja a lövétei férfi.

(folytatás a 6. oldalon)

Egy lépés a faluturizmus felé

(folytatás az első oldalról)

A munkálatok során a Festő, a nádasszéki, a délői, a szelterszi borvízforrások lettek felújítva, valamint a bányatelepi Kerekfenyő forrás most lett először kialakítva. Ennek értelmében új alapokra új tetőszerkezet került mindegyik forrás fölé, rendbe lettek téve a levezető árkok, valamint szeméttárolók is helyet kaptak a források mellett. A szeméttárolókból a szemét időszakos elszállítását a Szentegyházi Önkormányzat vállalta, mivel a szentegyháziak döntő többsége is ezekből a forrásokból viszi az ivóvizet. Bár higiéniai szempontból fontos lett volna, mégsem lehetett megoldani azt, hogy egyes forrásoknál ne kelljen a "belemerítés" módszert használni az elkövetkezőkben, mivel ezeknek a forrásoknak a szintjét nem lehetett fenntartani.

Tennivaló akadt bőven, de a nehézségek ellenére a munkálatok a megbeszélt határidőre be lettek fejezve. Végre eljött a várva várt nap, amikor hivatalosan is átadásra került ennek a páratlan munkának az eredménye. Erre október 15-én került sor, amikor is a Lövétei Önkormányzat, a Felsőhomoródmente Kis-

térség, a Polgártárs Alapítvány, a Kápolnásfalusi Önkormányzat, valamint a média képviselői körbejárták és megtekintették a felújított forrásokat.

A sajtó elismerően beszél a munkálatokról, a pályázató intézmény biztatja a projekt felelőseit, hogy ezt folytatni kell, mégis van valami, ami árnyékot vet ennek a napnak az ünnepi hangulatára. És ez nem más, mint egyes emberek viszonyulása ehhez a lépéshez, mely egy nagy lehetőség volna a környék lakói számára. Ugyanis a Szentegyházi Hírlapban megjelent egy cikk, mely elég durván támadja azokat, akik megpróbálták tenni valamit környezetünk szebbé tételéért, kincseink megmentéséért. Nem próbálom részletezni, hogy miket írt össze a tisztelt személy, ugyanis cikkének minden pontja teljesen megalapozatlan és gondolatmenetét sem a jóindulat vezérelte.

Egy másik ehhez hasonló tény, hogy a

Nádasszéki forrásnál néhány személy már csúnyán össze is firkálta a tetőszerkezet gerendáit. Nem nehéz kitalálni, hogy kik voltak azok, ugyanis nem mást, mint a nevüket firkálták fel. Nem tudom, hogy ezek a személyek milyen nevelést kaptak, de az biztos, hogy életünk első hét évében már megtanulhatták volna, hogy mások munkáját becsülni kell.

A borvízforrások felújítása talán egy lépéssel közelebb vezet a faluturizmushoz, melyet titkon mindenki nagyon vár, mert ez egy óriási lehetősége lenne Lövétének. Ahhoz viszont, hogy ez megvalósuljon, nem elég néhány személy összefogása, itt mindenkire szükség van, mert sokkal könnyebb valamit, ami már készen van, bírálni, elrútítani, tönkretenni, lerombolni, mint alkotni.

✎ Sorbán József

Felhívás, felkérés

A Lövétei Ifjak Egyesülete szeretne egy Lövete Kalendáriumot kiadni, amihez kéri minden lövétei ember segítségét. Terveink szerint a kalendáriumba az kerülne bele, amit a témáiránt érdeklődők fontosnak tartanak. A kalendárium kiadásának célja, hogy az emberekben lévő tudás, mely egy feltáratlan értéke a lövétei embereknek, egyfajta írott formában is megmaradjon az utókor számára. Ennek érdekében egy megbeszélést tartunk 2001. november 7-én, szerdán este 7 órakor a Községi Könyvtárban.

Erre a megbeszélésre minden érdeklődőt szívesen látunk!

Nyári táborozás Budakalászon ...

(folytatás az első oldalról)

A névsor elküldése után hamar megtudtuk azt is, hogy július 22-én lesz az indulás, az érkezés pedig augusztus 4-én.

A tábornak két szakasza volt. Első héten Budakalászon voltunk családknál elszállásolva. Ezek a családok gondoskodtak arról, hogy mi jól érezzük magunkat. Ilyen módon ismerkedhettünk meg a szomszédos Pomázzal, Szentendrével, Budapesttel. Itt a Gellérthegygel, a Citadellával, a Margit-szigettel, a Duna-hidakkal, ki-ki azzal, ahová a vendéglátói elvittek.

Itt Budakalászon közös programjaink is voltak. Itt betekintést nyerhettünk abba a kézműves műhelybe, ahol gyöngyből különböző tárgyakat készítettek. Ennek titkába minket is beavattak. Nagy büszkeség töltött el mindannyiunkat, amikor az első ilyen tárgy kikerült a kezünkből, ez pedig egy-egy gyöngyből fűzött magyar címer volt. De egyebeket is fűztünk: gyöngyöket, karpereceket illetve gyöngy-állatkákat. Minden gyermek élvezettel sajátította el a különböző technikákat, és örömmel töltött el mindenkit az, ha valami szép munkát fel tudott mutatni.

A két utolsó Budakalászon töltött napon Budapestre vittek mindannyiunkat autóbusszal.

Első nap a Parlamentbe vittek, ahol bemutatták nekünk az épületet, a képviselőházat és a kupolateremben a számunkra oly drága ereklyét: a Szent koronát. Ez mindenkinek egyik legnagyobb élménye volt. Azzal a gondolattal távoztunk, hogy itthon majd mindenkit arra biztatunk: "ezt az életben legalább egyszer meg kell nézni".

Másnap az állatkertbe vittek minket, azon belül a pálmaházba is, ahol sok exotikus növényt láttunk, valamint sok exotikus állatot.

Második héten kezdődött a tulajdonképpeni táborozás: utazás a Visegrád melletti Mogyoróhegyre. Mogyoróhegy félfőn található a város és a város feletti várrendszer között.

A táborprogram kézbekapása után eléggé csalódott volt a társaság, mert ott csak egy napra írt strandolást. Azt hittük, hogy a tábor strand nélkül unalmas lesz. Hamar kiderült azonban, hogy a többi program is érdekes lesz. Például vasárnap meglátogattuk a visegrádi királyi palotát, mely a reneszánsz korban élte virágkorát, Mátyás király kedvenc üdülőhelye volt. Most restaurálják, de így is nagyon szép.

Másnap a Rám-szakadékba mentünk. Ez egy gyalogút volt a Pilis-hegységben, nem messze a táborhelyünktől. A Rám-szakadékot úgy lehet elképzelni, mint az almási barlang szurdokvölgyét, csak ez az út hágóra ment, szembe velünk patakocska folyt, néha a patakban is menni kellett, sőt láncrendszerrel kellett felhúzzuk magunkat, ha tovább akartunk haladni.

Aztán volt még más napokon íjazás, madárismeret, vízbiológia-tanulás, egy amatőr rádiós ismertette,

velünk hobbyját, élményeit, aztán megismertük a várrendszert a Salamon-toronnyal együtt, itt bemutattak nekünk sok-sok középkori fegyvert, valamint eljártunk a nyári bob-pályára is.

A médiaerőszak előadása alkalmával a gyermekek többségéről kiderült, hogy még nem jártak moziba. Ezért a budakalásziak elvittek minket egy multiplex moziba is.

Mindeközben volt a hőn áhitott strandolás is. A lepencei strandra vittek, ahol hideg- és melegvizes medencék voltak. Mindenki abban fürdött, amelyikben akart. Volt, aki itt tanult meg úszni.

Közben, ha volt egy szabad percünk a programok között, lementünk a Dunára fürdeni.

Határozottan mondhatom, hogy egy nagyon jól sikerült táborban vettünk részt, ahol sokat tanultunk és jól szórakoztunk.

Köszönetet mondunk budakalászi barátainknak!

Kívánom, hogy ez a kapcsolat még sokáig éljen, és hogy mi is hasonló élményekben tudjuk részesíteni a magyarországi vendégeinket.

☞ Ladó Herta

TANÉVKEZDÉSRE

"Csak művelt és tanult nép tud magán segíteni"

Mint minden évben, úgy az idén is, szeptemberben újrakezdődött az iskola. Tanárok és diákok együtt ünnepeltek a templomban és az iskolában, tudva vagy érezve azt, hogy Lövétén e két intézménynek régi időktől fogva fontos szerepük van az emberré válásban. Az egyikben ugyanis lelkünk hitben erősödhetik, míg a másikban elménk a tudásban gyarapodhat...

A 133 óvodás, 387 iskolás szellemi és lelki nevelését az idén 8 óvónő (András Magdolna, András Angella, Bota Rita, Egyed Tünde, György Mónika, Ladó Herta, Orbán Magdolna, Tókos Julianna), 10 tanító (András Mónika, András Szilvia, Botár Zoltán, György Regina, Mag Ottília, Márton Margit, Mihály Julianna, Pál Gyöngyvér, Szikszai Berta, Török Katalin), 15 tanár (Balázs Regina, Dobri Eszter, Farkas Ildikó, György Gabriella, Györgylőrincz Ernő, Korodi Csaba, Ladó István, Lázár Annamária, Lázár Béla, Lázár Ilona, Mihály Dénes, Mihály János, Molnár Julianna, Svella Emese Ramona, Szabó Adél), és természetesen Lajos atya vállalta magára, bízva abban, hogy iskolánk ma is azt tudja nyújtani, amit régebb: szakmai és szellemi tudást, jellemformálást, és segít kitűnni azoknak, akik tehetségesek, hogy legyen elegendő védő a várfalakon...

Mert a mi váraink erőssége az újratermelő nemzedékekben rejlik, akiknek száma, hite és élni akarása dönti el majd később, itt nálunkfele is, Lövétén a jövőt!

Mihály János

Kommunista jeleggű ...

(folytatás az első oldalról)

Még sok dolgot lehetne a kommunisták szemére vetni, de gondolom, ennyi is elég emlékeztetőül, úgy az idősebb, mint a fiatalabb nemzedéknek.

Lövéte lakosainak jelentős többsége nem volt kommunista és nem is szolgálta ki a kommunistákat. Ellenszenvüket a kommunizmussal szemben, amikor csak lehetett, ki is mutatták. Gondoljunk csupán az úgynevezett "bányásznapiakra". Mielőtt be nem tiltották e napok megünneplését, minden ilyen alkalommal egy-két kommunistát megvertek, lehetett az gyárigazgató, bányamérnök vagy akármilyen más aktivista. Emlékszem, egy alkalommal a bányásznapiakat a még termelő sóbányánál ünnepték. Az ünneplésre érkező Kurkó Gyárfást, a Magyar Népi Szövetség (MNSz) országos vezetőjét verték fejbe sörsüveggel, még mielőtt ünnepi beszédét elmondta volna. A nép tudta, hogy a Magyar Népi Szövetség a Román Kommunista Párt szekértolója. A kommunistaellenesség legerősebb megnyilvánulásai az 1947-ben Székelyudvarhelyen, az MNSz által rendezett választási gyűlésen történt események voltak. Ezen gyűlés folytatásának lett áldozata Balázs Pál, a lövétei MNSz titkára, akit ezen a napon gyilkoltak meg. Ezzel kapcsolatban én a következőkre emlékszem és tudtam meg akkor a gyűlésen résztvevőktől:

Az MNSz azzal a félreérthető (és félre is értett) jelszóval mozgósította a Székelyudvarhely környéki választókat, főleg fiatal férfiakat, hogy "most kell megmutatni, hogy magyarok vagyunk!" Ezen jelszó alatt mást értett az MNSz és ismét mást a választó polgár. Ennek következményeként már a gyűlés közben verekedés tört ki a kommunistákat pártolók és a "magyarok vagyunk" jelszóval megtévesztett tábor között. A helyzet annyira zavaros volt, hogy utólag a következő vicc keletkezett ezzel kapcsolatosan (lehet, hogy nem is vicc): Egy idősebb bácsi, aki félig süket volt és passzívan részt vett a sporttelepen tartott gyűlésen, nem kiabált semmilyen jelszót. Egy kommunista agitátor rákáromkodott az öregre, kérdezte miért nem kiabál, mire az öreg megkérdezte, hogy mit kiabáljon? A válasz ez volt: "Kurkó Gyárfás a nép fia!" Az öreg úgy értette, hogy Kurkó Gyárfás két fia és kezdte kiabálni. Az agitátor felháborodva javította ki: nem két fia, hanem a nép fia. Az öreg most sem értette jól, hanem úgy értette "Kurkó Gyárfás négy fia" és így kiabálta tovább, hogy nehogy őt is megverjék.

Ilyen felkészítés után érkeztek haza a választási gyűlésen résztvevő lövéteiek (többségükben legények). Az autóbussz-megállóban az érkezőket várta Balázs Pál, hogy megtudja, mi történt Székelyudvarhelyen. Kérdése, ha jól emlékszem az első az autóbusról leszállóhoz ez volt: Mi volt Udvarhelyen? A válasz felháborodott volt: "Miért nem jöttetek 'ti' is, hogy lássátok? (Lázár János Antal) Ti csak külditek a tudatlan embereket, hogy egymást öljék

értetek!" Ezután dulakodás kezdődött és egy pár perc múlva az autóbussz-megállótól kb. 10 méterre a földön vérében feküdt Balázs Pál. Hogy ki volt az első, aki megütötte, vagy késelt, az soha nem derült ki. A felbőszült tömeg megindult, hogy más kommunistákkal (pl. Paplázár Istvánnal) is leszámoljon. Szerencsére nem találtak otthon senkit. Ennek az eseménynek lett áldozata tizenöt lövétei fiatal, akiket úgymond kommunistaellenes magatartásukért 10-től 15 évi börtönbüntetéssel sújtottak.

A lövétei eseményekről és Balázs Pál haláláról Kovács György író, gondolom rendelésre és a kommunisták igazolására írt egy brosúrát "Lövéte szégyene" címmel, ami hemzseg a hazugságtól és amit érdemes mai szemmel elolvasni. Balázs Pál halálát véleményem szerint három szerencsétlen módon egybeesett körülmény okozta: a felszított nemzeti érzés, a kommunistaellenesség, és a két család (Lázár Antal és Balázs) régi ellenségeskedése (az esemény előtt is a két család tagjai közt sokszor voltak verekedések).

Dr. Balázs Márton

Hibaigazítás

Sajnálatos módon a Lövétei Kiáltó 7., júliusi számában közzétett részbe hiba csúszott be. Az első oldalon a szöveg 11. sorában "polgári demokratikus és nacionalista forradalom" szerepel. A helyes szöveg: "polgári demokratikus és szocialista forradalom". A felmerült hibáért szíves elnézésüket kérjük!

VICC

Nyuszika a legszebb lány az erdőben. Nem csoda hát, hogy összejött a rókával. Persze együttlétük nem maradt eredmény nélkül, nemsokára megszülettek a kis csemeték, de valahogy mindegyik inkább a disznóra hasonlított. A róka nagyon megharagudott, és kidobta nyuszikát a házából.

Azonban még mindig nyuszika volt a legszebb lány az erdőben, így történhetett meg, hogy nemsokára a délceg farkas karjaiban találta magát. Együttműködésük gyümölcseként nemsokára gyermekeik születtek, de valahogy ezek is a disznóra hasonlítottak leginkább. Megharagudott a farkas, és kidobta nyuszikát a házából.

De hát még mindig nyuszika a legszebb lány az erdőben, így nemsokára megakad rajta a medve szeme. Ez a kapcsolat sem maradt eredmény nélkül, ismét jöttek a bábik, természetesen leginkább a disznóra hasonlítottak. Mi ebből a tanulság?

- Minden férfi disznó!

Bánya-villanszerelőből lett csúcstechnikus

(folytatás a 2. oldalról)

Ha átmennek a következő hídon, balra kell térni egy szűk zsákutcába, ott lakik a tévészerelő - igazítanak el Lövété központjában. Végigdöcögve a zegzugos falusi utcákon, egy sziklás domboldalban álló házban rátalálunk Mihály Levente műhelyére. Egy-másra halmozott, világmárkák nevét viselő videomagnók impozáns gyűjteményébe botlunk az előszobában. Kicsit várni kell: a technikus röpké félóra alatt a szemünk előtt javítja meg a várakozó kovásznai kunsaftok Panasonic M50-es kameráját és egy Akai típusú magnót. Gyorsan dolgozik, a javítóműhelyek szokásos műszereivel felszerelt apró szoba különböző sarkaiból szerszámok, alkatrészek kerülnek a munkapadra. "Ráér fizetni, majd ha eljönnek a másik három videóért" - int a távozóknak.

A műszerész szerény: "Fogalmam sincs, honnan tudják ezek az emberek, hogy meg tudom javítani az ilyen gépeket." Elmeséli, Sándor Álmos fizikatanár mellett fedezte fel az elektronika szépségeit, hatodik osztálytól nyolcadikos koráig egy szentkeresztbányai tévészerelő műhelyében búvárkodott. Büszkén mutatja a polcokon katonás rendben sorakozó Rádiótechnika - gyűjteményt: az 1973-as évfolyammal kezdődően egyetlen szám sem hiányzik a Magyarországon megjelenő szaklapból. "A hírhedten gyenge, balánbányai szakközépiskolában tanultam tovább, bánya-villanszerelői képesítést szereztem. Már akkor pénzkereseti lehetőség lett számomra a tévéjavítás" - emlékszik vissza. A katonaság alatt egy laboratóriumban adó-vevő készülékeket javított, később a szomszédos Szentkeresztbányán működő vasüzem egyik automata formázó-öntőgépét felügyelte. Itt került kapcsolatba a hidraulikával, pneumatikával, tapasztalatait jelenleg is kamatoztatja. Szerződéses viszonyban van több céggel, többek közt a MOL töltőállomások gépeit szervizelő Pentasofttal.

Kész a válasz, mikor arról faggatjuk, honnan szerzi a műhelyében megforduló digitális csúcstechnika javításához szükséges ismereteket: "Januártól már van egy internet-kapcsolatom, begyűjtöm az éppen javított készülék prospektusait, és képes vagyok akár napokig bíbelődni egy-egy bonyolultabb géppel, míg sikerül működésbe hozni. Ez kihívás számomra. Amit más is meg tud javítani, az engem nem érdekel." Elmondja, gyakran egy csavarról még lehet állapítani, hogy a magnó Európában vagy Japánban készült. Mihály utálja a fölöslegesen túlbonyolított német márkákat, epésen jegyzi meg: a Telefunken JVC-alkatrészeket szerel elektronikai cikkeibe, a Blaupunkt-nak pedig a Panasonic szállít. Haraggal beszél a nyugati háztartásokból kidobott és pénzéhes vállalkozók által importált "szemérről", használt tévékről, videomagnókról, mondván, ezek csak a szegény emberek pénzét emésztik. Mióta szakértelmének híre ment, és egyre több kamerát hoznak javítóműhelyébe, csak ritkán vállal tévéjavítást. Azt tervezi, idővel csak az igazán érdekes daraboknak szentel figyelmet.

☞ Zilahi Imre - Krónika - 2001. augusztus 29.

Miből lesz a közvilágítás?

(folytatás az első oldalról)

Egyed József és Pál Csaba tanácsosoknak volt egy javaslatuk, miszerint lemondanának a tanácsosi honoráriumukról az év hátralévő részében, és hogyha mind-egyik tanácsos követi ezt a példát, akkor ez egy jelentős összeg volna, amiből a közvilágítást meg lehetne oldani. Ezt a javaslatot a tanácsosoknak csak a fele támogatta, hat tanácsos nem volt hajlandó lemondani a tanácsgyűlési megjelenésükért járó összegről. Érdekes módon, akik nem támogatták a javaslatot, nem is álltak elő egy másik alternatívával, hogy ha nem a tanácsosi pénzből, akkor miből lehet megoldani a közvilágítást. Végül egy kompromisszumos megoldás született, mely szerint mindegyik tanácsos lemond a honorárium feléről. Megoldásnak igaz, hogy csak fél megoldás, de ez is valami. A másik fél részt a Polgármesteri Hivatal kell kiügyeskedje. A költségvetés-kiigazítás tervezetét, amit a megyéhez kell felküldeni, végül a Tanács megszavazta.

Második napirendi pont az új tanácsstag, Fazakas Imre igazolása lett volna, de amint Egyed József a mandátum validáló (érvényességet, hatályosságot megállapító) bizottság részéről elmondta, ehhez szükség volna valamely RMDSZ területi szervezet részéről egy igazolásra, hogy igenis tagja az illető szervezetnek. A lövétei szervezet már korábban elküldött a Polgármesteri Hivatalnak egy átíratot, melyben kifejezi, hogy a szervezet nyilvántartásában Fazakas Imre tagságára utaló bejegyzés nem létezik. A validáló bizottság függőben hagyta az ügyet, és így az említett jövődöbéli tanácsos még élhet a lehetőséggel, hogy megkeresi azt a területi szervezetet, amelybe valamikor beállt, és onnan hozhat igazolást a tagságára vonatkozóan.

Harmadik napirendi pont az új termelési igazolványok kiállítására és láttamozására szolgáló illeték megállapítása volt. Erre azért van szükség, mert a 661/2001 számú Kormányrendelet szabályozza az új termelési igazolványok kiállításának a feltételeit. 2001. szeptember 3-tól az új termelési igazolványok érvényesek, amelyeknek a nyomtatási költségeit a Helyi Tanács kell kifizesse. A termelési igazolványok kiállítását még két nyomtatvány előzi meg: egy kérés és egy jegyzőkönyv a kérésben szereplő adatok valóságának ellenőrzéséről és igazolásáról. A nyomtatási költségek valamint a bélyegilleték fedezéséért termelési igazolványonként 100.000 lej és a negyedévi láttamozásra 25.000 lej volt javasolva. A Tanács ezeket az összegeket jóvá is hagyta.

Utolsó napirendi pontként egy önkényesen államosított ingatlan visszaszolgáltatásának a kérdése szerepelt. Pontosabban egy Lövétébányán levő földterületről van szó, melyet jelenleg az Ütűgy használ. Ez valamikor a Lövétéi Közbirtokosság tulajdonát képezte mindaddig, míg az állam önkényesen kezelt nem tett rá. A 10/2001-es törvény értelmében a Közbirtokosságnak joga van, hogy ezt a területet természetben is visszakapja. A földterület visszaszolgáltatását a Tanács jóváhagyta és ezzel ez a tanácsulés véget is ért.

☞ Sorbán József

A Felső Homoródmente Kistérség

- Tevékenységi áttekintés -

A Felső Homoródmente Kistérség Kápolnás, Szentegyháza és Lövete települések közigazgatási területeit foglalja magába. E térség összterülete 22.251 ha, lakosságának száma 13.500. 2000 áprilisában jegyezték be, mint jogi szervezetet. Aktív tevékenységet 2000. szeptemberétől végez. Ezen rövid, több mint egy éves idő alatt több rendezvényt is szervezett.

Az első ilyen nagyobb rendezvénye a Hargita megyei Kistérségi menedzserek találkozója volt Homoródfürdőn, ami 2000. december 1-én és 2-án került megrendezésre. Ez a találkozó volt az első olyan szakmai összejövetel, ahol csak a kistérségekkel foglalkozó szakemberek találkozhattak. Ez alkalommal közösen próbáltuk keresni azt az utat, amelyen járva a kistérségeket egy felfelé ívelő pályára tudnánk állítani. Itt, ezen a találkozón mindenki számára egyértelművé vált az a tény, hogy az ember nem csak alanya, hanem tárgya is a fejlesztésnek. Ebben és az alábbi gondolatok szakszerű megközelítésében segítségünkre voltak; Lantos Tamás Magyarországról, Zsombori Vilmos, Kolombán Gábor és Mátéffy Mária Romániából. Előadásra és vitára kerültek az alábbi gondolatok és tények: a fenntartható fejlődés sajátos problémáinak azonosítása; a helyi közösségek, mint a fejlődési folyamat szereplői; a térségmenedzserek szerepe a vidékfejlesztésben; az együttműködés a mikrorégiókn belül és a mikrorégiók között; a kistérségi fejlődési stratégiák integrációja a nagyobb régiók stratégiájába és az EU regionális politikájával való kapcsolat.

Ez a találkozó mindenki számára egy igen hasznos összejövetel volt. Itt megfogalmazódott annak az igénye, hogy minden évben legalább egyszer kerüljön sor ilyen vagy ehhez hasonló méretű összejövetelre, szakmai fórumra, ahol nem csak önmagunk vagyunk jelen, hanem jeles szakemberek segítenek az általunk felvetett problémák megismerésében és megoldásában.

A második nagyobb rendezvényünk a Felső Homoródmente Kistérség egyetemistáinak és frissen végzetteinek a találkozója. Ez 2001. január 5-én került megrendezésre Szentegyházán. Ide a térségben élő egyetemistákat hívtuk meg egymással és a térség vállalkozóival való ismerkedés és társalgás céljából. A próbálkozás igen eredményesnek mondható: a térség 120 meghívott egyetemistájából több mint fele rész vett ezen a találkozón, és még nagyon sokan jelezték, hogy különböző okok miatt nem tudnak részt venni. Ezen a találkozón elsősorban arról beszélgettünk, hogy milyen fejlődési lehetőségei lehetnek a kistérségünknek, valamint kiemelten foglalkoztunk a humán tőke fontosságáról, mint a fejlődés egyik legfontosabb tényezőjéről.

A harmadik nagyobb méretű rendezvényünkre 2001. június 1-én került sor Lövétén. Ezen a rendez-

vényen az önkormányzatiságról és a civil szféra szerepéről (tapasztalatszerzés és -csere az önkormányzat gazdálkodásáról, jogi és társadalmi lehetőségeiről, feladatairól), valamint országhatárokon túlnyúló együttműködés lehetőségéről volt szó. A fórumon - melyet Egyed József, kistérségi elnök irányított - a megvitatásra kerülő témákban a Németországból meghívott Helmut Röhl (18 évig volt Kahl am Main polgármestere), a budakalászi Harscsa Lajos (8 évig volt polgármester) és Parlagi Endre (Budakalász jelenlegi alpolgármestere), valamint Gergely András Hargita Megye Önkormányzatának küldöttje segített. A rendezvényen jelen voltak a Kishomoród menti polgármesterek és néhány tanácsos, valamint a szomszédos Rika Kistérség néhány képviselője. Ennek a találkozóknak egyik fontos mondanivalója - amit mindhárom külföldi szakember hangsúlyozott -, hogy a fejlődés irányát a helyi közösség kell, hogy eldöntse. Meglátásuk szerint a fejlődés egyik akadályozója az, hogy nem tudjuk közösségi szinten eldönteni, hogy mit is akarunk. Hiányzik az összefogás. Helmut Röhl úr a civil szférával kapcsolatosan kiemelte, hogy az önkormányzatoknak igen fontos, hogy támogassák, s ha kell akár létre is hozzák a civil szférát, mert a civil szféra jelenléte és kontrolja a biztosítéka annak, hogy egy közösség jó úton halad. Emellett fontos az is, hogy a civil szervezetek olyan, a közösség számára fontos munkákat végeznek el, amit az önkormányzat igen nagy pénzek árán se biztos, hogy el tudna végeztetni.

Ezekon a rendezvényeken kívül, a kistérség még számos más aktivitást végez, vagy részt vállal mások tevékenységeiből. Ilyen például a pályázatok írása és más pályázatokban való partnerség vállalása, valamint a kistérségben lévő önkormányzati képviselőkkel egy közös gondolkodás beindítása. Ezekről majd egy későbbi írásban részletesebben beszámolunk.

Lázár László,
a Felső Homoródmente Kistérség menedzser

Na, még egy vicc

Megy a cigány a szekérral az úton egy bazi nagy hordóval a platón. Egyszer csak megállítja a rendőr, és így szól:

- Na cigány, mi van a hordóban?

- Semmi főtörzs, csak egy kis harmatlé.

- Na, majd meglátjuk, mutasd csak! - válaszolja a rendőr és belekóstol a folyadékba, majd így szól:

- Az anyád mindenségit ebbe a bűdös lébe, na menj a fenébe!

Mire a cigány:

- Gyí te, Harmat!

Kidőlt keresztfának nem köszön már senki

Örvendetes, hogy az utóbbi időben több keresztfát újraállítottak, de az a keresztfa, amelyről én szeretnék megemlékezni, az még nincs kidőltve. Nem dőlt ki még akkor sem, amikor megmozdult a föld körülötte. Mozgott minden, házak váltak lakatlanná, utak járhatatlanná. Ő állt mozdulatlanul, tartotta Krisztus feszületét dacára a nagy természeti katasztrófának. Most ott áll egyedül, elhagyottan, várja azoknak az ősöknek az unokáit, akik hajdan minden tavasszal templomi zászlókkal, zúgó harangszó kíséretében felkeresték, hogy levett kalappal és összekulcsolt kézzel kérjék a mindenható Isten áldását a bűzavetésekre, s hogy őrizze meg a határt elemi csapástól, és adjon bő termést a szorgalmas munka után. A nagy földmozdulás után még sokáig eljártunk a keresztfa előtt, újratapultuk a régi ösvényeket, és minden alkalommal csodáltuk, milyen mozdulatlanul átvészelte a nagy katasztrófát. Az utóbbi időben magas kerítéssel zárták el a megközelítését, most már nem köszönhet

senki, csak az ég madarai szállnak rá, hogy dicsérjék Isten bölcsességét. Még a feszületet is levették róla, amelyet oly büszkén tartott közel egy évszázadon keresztül.

Miért kellett itt az utat elzárni, amikor több mint egy évszázadon át ezen a helyen jártak őseink, és most is ez a hely volna a legalkalmasabb a Felsőmezőben lévő földek megközelítésére Felsőlázutatól Kőriskerekig? Sajnos, nálunk az ilyen kis dolgok háttérbe szorulnak a látványos dolgok végett, pedig kis dolgokból lesznek a nagy dolgok! Csak gondoljuk meg, hogy nem mindegy, hogy a munkából a mezőre siető személy milyen körülmények között közelíti meg a kívánt helyet! Jó lenne, ha a tisztelt Tanács az ilyen kis dolgokra is felfigyelne és intézkedne, mert még olyan ösvényeink is vannak, ahol még egy ember is alig tud kéziszerszámmal a kezében elmenni, nemhogy két ember, ha találkozik, elférjen. A régi időkben még a csordajáró utak mentén sem volt szabad szúrósdrót kerítést csinálni, azt csak a harctereken alkalmazták ember ellen.

Silye István

Aki tud, az nyerhet!

Szeptemberi kérdéseinkre a helyes válaszok:

1. Az első űrhajó, amely a fedélzetén embert is szállított, 1961. április 12-én startolt. A szovjet Jurij Gagarin volt az első ember, aki az űrhajón eljutott az űrbe. Ő a történelemben az első asztronauta.

2. A világ leghosszabb barlangja a Flint-Mammoth-barlang, az Egyesült Államokbeli Kentucky államban. 350 km hosszú.

3. Az első könyvet a XV. sz. közepén a németországi Gutenberg János nyomtatta.

Könyvjutalmat nyertek:

- ☞ Demeter Katalin V. B
- ☞ Egyed Noémi V. B
- ☞ György Attila VII. A

Októberi kérdéseink:

1. Melyik a "bajnok" a vándorló állatok közül, vagyis melyik teszi meg a legnagyobb távolságot?
2. Kik voltak a leghíresebb kalózok?
3. Kik találták fel az ábécét?

A helyes válaszok a Községi Könyvtár lexikonjából is kinézhetők!

A kitöltött szelvényt Mihály János tanár úrnak adjátok!

Na, mi újság?

☞ Október 19-én meglátogatta községünket Domaszék, magyarországi testvérközségünk küldöttsége. A látogatók megtekintették községünk nevezetesebb helyeit, találkoztak előljáróinkkal, este a lövétei fiatalok ízelítőt nyerhettek a domaszékiek diszkó-technikájából.

☞ A Lövétei Ifjak Egyesülete pályázat útján nyert egy videolejátszót az Illyés Közalapítványtól. A korszerű Philips felszereléssel a Filmklub működése ezután színvonalasabb lesz.

Megfejtési szelvény

Név:.....

Hátszám:.....

Megfejtések

határidő: 2001. XI.16.

- 1.....
- 2.....
- 3.....